

OSKRBOVANCİ DOMA UPOKOJENCEV DOMŽALE in UČENCI 1. RAZREDA OŠ VENCLJA PERKA DOMŽALE priateljujemo že vrsto let.

Sem vzgojiteljica in zavedam se, da tisto, kar je učitelju blizu, kar čuti s srcem in dušo, tisto s srcem in dušo predaja tudi svojim učencem. Odraščala sem v preprostem kmečkem okolju, v času, ko smo otroci bili še popolnoma vpeti v vsakdan odraslih; pri delovnih opravilih in po njih, pri »likofu«, pri vaških dogodkih in različnih praznovanjih. Moja primarna družina je vsako sproščeno druženje pospremila s pesmijo.

Ni čudno, da je v meni ostalo veliko spoštovanje do ohranjanja ljudske zapuščine. Dom upokojencev je prostor, kjer je na enem mestu zbranih kup ljudi, ki so še pristni posredovalci slovenskega ljudskega blaga. Tudi zato imam rada stare ljudi. Željo po ohranjanju in podoživljanju preteklosti z velikim veseljem prenašam na svoje prvošolce.

Sprva so srečevanja otrok iz prvega razreda naše šole in starostniki iz Doma upokojencev Domžale potekali bolj kot nastopi mlajših za starejše. To so sicer vedno prijetni dogodki, otroci pripravijo kulturni program, pokažejo vse, kar se naučijo, zapojejo, zaplešejo, zaigrajo kakšno dramatizacijo. Vendar smo si sčasoma zaželeli več aktivnosti z obeh strani. Začeli smo razmišljati o dejavnostih, v katerih bi stari in mladi združevali moči, da bi drug drugemu predstavljali vzpodbudo in bi skupaj tudi kaj ustvarili. Velika množica otrok staremu človeku lahko predstavlja precejšen stres, zato smo počasi prešli na način, da smo formirali manjše skupine otrok, ki so se tekom leta menjavale in vsak otrok je tako dobil možnost, da je aktivno prisoten in dejaven v druženju s starimi ljudmi. Današnji otroci večinoma skoraj nimajo več priložnosti stopati v kontakt z najstarejšo generacijo. Prav tako je lažje individualizirati pristop do starih.

Vsako leto učence 1.razreda na novo uvajamo v medgeneracijska srečanja. Otroke opomnimo, da bomo vsi enkrat stari, če le bomo imeli to srečo. Pogovarjamo se o naravnih življenjskih zakonitostih. Človek se rodi, deluje, ustvarja, se stara in na koncu umre. Opozorimo jih, da starost in bolezni na človeškem telesu pustijo sledi. Otroci se lahko prestrašijo starih zgubanih obrazov, ljudi na vozičkih, morda brez noge ali roke, apatičnih ali žalostnih ali trpečih izrazov ipd. Vendar jih spodbujamo, da premagujejo strahove in da sproščeno stopajo v stik s starimi ljudmi.

Običajno iz šole peljemo v dom okrog 15 učencev. Tam se razdelimo v dve skupini v dveh nadstropjih, v vsaki skupini pri aktivnosti pomaga ena delovna terapevtka in ena učiteljica, da nam gre lažje pri načrtovanih aktivnostih. Pomoč potrebujejo tako učenci kot starejši in to jim je skupno. Podobni so si tudi v tem, da imajo kratek čas koncentracije, zato pazimo, da naša druženja niso predolga.

Bila so leta, ko smo se srečevali enkrat mesečno in mentorice smo se morale kar »vzeti skupaj«, da smo vsakič pripravile raznolike aktivnosti, v katerih so bili dejavni tako otroci kot stari ljudje. Poskušamo izbirati kar se da povezovalne aktivnosti in v teh letih se jih je nabralo že mnogo, mnogo. Lotevamo se zlasti vsebin, preko katerih učenci dobijo vpogled v stare čase, to pa je tudi tisto, kar stari srčno radi prikažejo, saj se obenem v spominih podajo v mlade srečne dni... Gospe in gospodje iz doma upokojencev ob konkretnih prikazih in predstavitev dobijo občutek, da se nekdo zanima zanje. Veselijo se, da svoja znanja, spomine in praktične veščine posredujejo mladini.

Že tradicionalno je postalo medgeneracijsko druženje v času šolskega sejmarjenja. Vsako leto naši učenci prodajajo lastnoročne izdelke, katerih izkupiček gre v šolski sklad. Pridružijo se nam oskrbovanke Doma upokojencev Domžale, uredijo stojnico svojih čudovitih izdelkov in ob druženju z učenci in njihovimi starši družabno preživijo popoldan. Odzivi prisotnih so vedno pozitivni, saj je tako lepo videti stare ljudi v mladostnem vrvežu.

Eden lepših doživetij je bil, ko smo skupaj z oskrbovanci doma pripravili kulturno-etnološko prireditev, na kateri smo obujali slovensko glasbeno dediščino. Celo leto smo otroke vozili v dom upokojencev na skupne pevske vaje in prvošolci so se naučili prenekatero staro, že pozabljeno pesem. Na koncu smo z dvema koncertoma- v šoli in v domu- razveselili starše in oskrbovance doma.

Prav poseben je spomin na ustvarjanje dramatizacije Muca Copatarica. Spet celoletno skupno delo: razdelili smo si dela od priprave scene, rekvizitov, kostumov, glasbene opreme, razdelili smo vloge idr. Vaje smo imeli izmenično v domu in pri nas v šoli. Dramatizacija je svojo izvedbo doživela večkrat v šoli in v domu upokojencev, celo v Cankarjevem domu v Ljubljani v okviru Festivala za 3.življenjsko obdobje. Takrat so prvošolci naše šole skupaj z oskrbovanci doma izdelali skupni likovni izdelek, ki je bil izbran kot najboljši v natečaju festivala.

Nekoč smo se lotili izdelave lutk. Prvčki so sešili lutke, gospe v domu pa so zanje spletle oblačilca. Verjamem, da ima še zdaj marsikateri otrok tiste generacije doma to ljubkovalno igračo, saj je bilo veselje ob zaključku dela neizmerno. Ta medgeneracijski projekt smo prikazali celo na Mednarodni konferenci tehničnih učiteljev v Portorožu.

Naša druženja vedno spremljajo pogovori in zlasti petje, petje ljudskih pesmi. Nastajajo skupne likovne razstave z izdelki iz jesenskih plodov, drevesa iz volnenih cofkov, pa praznične voščilnice, risbe v parih starih in mladih. Pripovedujejo se zgodbe iz starih časov in berejo pravljice. Igramo se družabne igre in igre spomina. Medsebojno se obdarujemo s pristrčnicami, izdelanih lastnoročno. Vsak otrok prvega razreda je že tudi vzgojil cvetico, ki smo jih potem posadili v vrtu doma upokojencev.

V letošnjem šolskem letu so pred nami spet novi prijetni izzivi. Obiskovali se bomo v popoldanskem času, v času podaljšanega bivanja. Naše otroke so gospe v domu upokojencev

že naučile zašiti gumb. Ko je eden od otrok vzel šivanko in sukanec v roke, je zajavkal: « Pa to je nemogoče! » Ampak s pomočjo gospe je postalo mogoče.

Skupnost učencev naše šole je letos dala pobudo, da bi vsa šola v decembrskem času delovala dobrodelno. Pripravili bi darilne paketke in prav naši prvošolci bi jih v prazničnem času odnesli v dom upokojencev. Z otroki načrtujemo predpraznično koledovanje v domu in obenem še popestritev z darilci. Koledovanje je star ljudski običaj, ko so koledniki, oblečeni v svete tri kralje, hodili od hiše do hiše ter voščili srečo, obilja in zdravja. Teh dobrin starim ljudem zares privoščimo.

V Domu upokojencev Domžale imamo vsa leta prijazno podporo delovne terapevtke gospe Silve Demšar, zadnje čase ji pridno sledijo diplomirane delovne terapevtke Jerneja Bernot, Valbone Bajrami in Tjaša Kobol z vsemi pomočnicami, ki priskočijo, ko je treba. Njihovo delo je neprecenljivo.

Mnogo lepih srečanj je nastalo v zadnjih letih. Mnogih ljudi ob obiskih ne srečamo več... Prihajajo pa novi prvošolci in novi oskrbovanci v dom upokojencev. Tako se svet vrti.

Zapisala Janja Vidic, vzgojiteljica na OŠ Venclja Perka Domžale